

Cekamo napad na Vlasenicu. Cekaju i cetnici. Neko im navodno,dojavio da ce napad biti iz pravca Druma. Napasce Alijini bojovnici i Mudzahedini. Ko jos koristi ove izraze, osim Srba. Ja ih prvi put cujem. Kome i zasto su bitni ovi izrazi? Na kraju, na zalost, shvatismo da nejma nista od napada. Moramo se izvlaciti iz Vlasenice.

Supruga trazi dozvolu u opstini za izlazak sa djecom. Ne daju joj. Vec nekoliko puta pokusava. Opet ne daju. Na kraju joj rekose da ne moze dobiti dozvolu. Razmislljam da ih povedem sa sobom. Idemo sumom, svi, pa sta bude. 13. maja 1992 god. zena se ubacuje na kamion sa djecom i odlazi. Najmladja sestra otisla. Ostadosmo roditelji i ja u Vlasenici. Bosnjaci sa opcine Vlasenica, koji su imali sreću da se prebace na slobodnu teritoriju, stavili su svoj zivot u plasticnu kesicu ili putnu torbu i otisli. Ostavili su svoj imetak, godinama mukotrпно stvaran, slaveci Boga, sto su imali sreću da se zivi izvuku ispod cetnicke kame. Ostavili su svoj grad, svoje selo, svoju kucu. Neko i clanove svoje porodice i krenuli nekuda. Krenuli na put u nepoznato.

Odlaskom, dijela moje porodice, dosta mi je olaksano. Dogovaramo se o izvlacenju iz Vlasenice. Prijedlog je da idemo 14. maja 1992. god. Dosta je zainteresovanih ljudi koji bi sa nama. Neki opet ne mogu. Rekose da idemo petnaestog maja. Kao da imamo vremena na pretek. Nisam bas siguran da ce ici. Nisu uvjerljivi.

14. maja jedna Srpkinja mi je rekla da moram bjezati. Stigli su arkanovci i da se nalazim na njihovom spisku za klanje. Razmislljam da bjezim, dok nije kasno. Ne mogu ostaviti roditelje, a i ovi sto hoce da bjeze sa mnom, pomislice da sam ih izdao. Ostajem! Osvanu i petnaesti maj. Na TV trube o Tuzlanskoj koloni. Zelene beretke pobise Srpsku djecu - regrute. Srbi, kao sad imaju razlog, da jos vise hapse, tuku, pljackaju i ubijaju. Majka me tjera da bjezim. Otac sutu. Definitivno odlucujem da idem. Nejma vise cekanja. Po Vlasenici hapse. Bjesne cetnici. Saljem informaciju, ko hoce da bjezi da ide veceras. Naci ce mo se tu i tu.

Polazim na mjesto sastanka, prije vremena. Skrivajuci se pratim moju majku. Majka odradila svoj zadatak. Prolazi kraj mene. Nismo se ni oprostili jedno od drugog, kako dolikuje majci i sinu, da ne ispadnemo sumnjivi. U prolazu mi kaze:

- Idi sine i bori se na Allahovom dz.s, putu.

Zacudo nije mi rekla da bjezim u Njemacku. Drago mi je da mi je rekla, ono sto je rekla. Ma koliko voljela sina jedinca, nije mi mogla reci: Budi kukavica! Bjezi sto dalje od Bosne! Moj babo ne htjede sa mnom. Boji se da ce nas zadržavati. Bolestan je.

Iduci prema Sijinoj cevabdzinici kroz Zildzice, moradoh se zalijepiti za betonsku pozidu iznad Telalovica kuce. Haman sam se uvukao u beton, da me cetnici ne vide. Domogli se primitivci vlasti pa divljaju, pretresaju kuce i hapse. Opet Sekovacki cetnici u Vlasenici. Ponavlja se istorija. Dokle vise?

Uvukoh se jedva ne primijecen u cevabdzinicu. Unutra Sija, Fadil i Menso. K`o bajagi aksamluce. Skupi nas se samo sedmorica. Sklopismo oruzje. Sad je lakse, ima nas sedmorica, boricemo se ako nas otkriju. Vidjoh Cara i Vjetra. Oni su uvijek prvi, kada treba nekoga hapsiti i tuci.

Konacno krecemo. Noc je. Ko je dosao dosao je. Spustamo se u Susicu. Penjemo se uz Viselac. Poce pucnjava. Jeci Susica. Zalegosmo. Po, svjetlecim metcima, shvatismo, da ne pucaju na nas. Pucaju lijevo od nas. Kod baraka. Podaleko od nas. Stojim i gledam u pravcu pucnjave.

Idemo dalje!

Znamo da imaju iskopani rovovi na Viselcu. Ne znamo tacno gdje su. Polozaje drze Srbi iz sela Vitorovici. Tako smo culi. Provukosmo se kroz sikaru ne primijeceni.

Tesko se kretati nocu po ravnom, a kamoli se pentrati uz stijene. Dolaskom na Debelo Brdo, pocinju prve nesuglasice izmedju nas. Ne slazemo se o daljem pravcu kretanja. Hoce da idemo pravcem, za

koji ja tvrdim, da nas vraca u Susicu.

Govorim im da odlicno poznajem ovaj teren. Cini mi se zavezanih ociju bih prosao ovuda. Tu sam radio.

- Odavde na daljini od sotinu metara, na desnoj strani ima jedna cesma, sa lijeve njene strane stari vagon. Provjerimo, ako ne budem u pravu ja necu voditi grupu.

Slozise se sa mojim prijedlogom. Nadjosmo ono sto sam rekao. Ja vodim grupu dalje. Dogovor da slusaju mene.

Iduci dalje razmislim o sudbini. Moja, struka nije imala, nikakve veze sa poslom, koji sam jedno vrijeme radio u Sumarstvu. Sudbina je htjela da sam radio, bas na ovome dijelu i bezbroj puta prosao ovim sumskim putevima. To, nam sada spasava zivote. Nista u zivotu se ne desava slucajno!

Putujemo cijelu noc. Kretanje nam, otezava srijemoza. Klizamo se kao na ledu. Zora nas zatice iznad Misara. Menso ne moze dalje. Noge ga ne slusaju. Moli nas da ga ostavimo, da idemo dalje bez njega. Nejma sanse. Ne ostavljamo ga. Nosimo ga dalje. U, koloni po jedan, nastavljamo put. Prvi sam u koloni. Cuh glasove. Dadoh ostalima signal rukom da skrenu u sumu. Zaklonjen za drvo, vidjoh da neko pobježe od nas. Grupa ljudi. Ne vidjoh dobro ko su. Primijetili i oni nas, pa se razbjezali. Kasnije smo se sreli sa tom grupom u Kladnju. Bili su to oni sto je pucano u Susici na njih. Nasi ljudi. Bjezali su od nas, misleci da smo cetnici.

Ode Fadil naprijed, da izvidi teren. Nejma ga dugo. Osmatram. Plasim se da ga ne uhvate. Cuh hrkanje. Ostali iz grupe zaspali u boricima. Probudih ih. Galamim na njih. Smiju se.

- Nejma Fadila da se vrati.

Krenusmo odmah naprijed, kroz sumu. Primijetih Fadila da se vraca putem. Pustih ga da me prodje. Osmatram teren iza njega. Mozda su ga uhvatili i isturili naprijed, da bi nas otkrili. Ne javljam mu se. Prolazim jos naprijed. Kad sam se uvjerio da ga niko ne prati javih mu se.

Iznad Turalica! Selo pusto. Razmislimo kuda dalje. Culi smo, da su cetnici cekali Turalicane u Jezernici, kad su bjezali iz sela, prema Kladnju. Tim putem je najblize. Spustili bi se na cestu, i onda dalje prema Kladnju. Dogovorismo se da necemo tim putem. Opasno je! Ja dalje ne znam put. Ne zna niko. Valja preko planine. Iduci putem isprobasmoo i naoruzanje. Nismo senlucili. Samo opustanje.

Uz put naidjosmo na stado goveda. Primijetih babu, die iza goveda. Vidje nas i pobježe. Ne vjeruju mi za babu. Kazu da haluciniram. Ismijavaju me. Moram biti oprezniji. Opustio sam se. Morao sam prije vidjeti babu. Danas se ne opreznost, glavom placa.

Nastavljamo dalje. Primijetih muskarca sa puskom na ramenu. Valjda je krenuo za stokom. Zalegosmo u zaklon. Pita ga Lato za put za Kladanj. Nije ljubazan. Podje da skine pusku sa ramena. Otkrismo se. Drzim ga na nisanu snajpera. Fadil mu je iza ledja. Rece nam da idemo pravo putem. Ide polahko unazad. Cekam da ga Fadil uhvati. Okrenu se brzo i pobježe za krivinu. Galamim na Fadila, sto ga nije uhvatio. Ne smjedoh pucati, jer ne znam ko je, i ako sam pretpostavljao da je Srbin. Mozda i nije. Trebao nam je ziv. Napravili smo veliku gresku. Morali smo ga uhvatiti i ispitati.

Kasnije su nam u Kladnju rekli da je to sigurno bio Srbin. Da smo, nastavili dalje tim putem, naisli bi na srpsko, selo Vucinici. Odlucismo da ne idemo vise putem. Opasno je. Moramo se spustiti u sumu. Zalutasmo. Ne znamo gdje smo. Upali smo u nekakvu potocinu, pa nikako da izađemo. Znam samo da mora biti makadamski put koji vodi za Staric. Sa tog puta smo skrenuli u sumu. Zamalo me poskok ne ujede. Hoce Fadil snajper da ga ubije. Dadoh mu. Ubi ga.

Jedva nadjosmo put. Mislimo da je to put, koji vodi za Staric.

Napokon dodjismo iznad sela. Nismo sigurni, je li to Staric. Gledamo narod iz zaklona. Po odjeci shvatismo da su nasi. Idemo u selo. Narod se razbjeza od nas. Samo jedan dedo smireno sjedi u basci.

Na glavi mu francuska beretka. Pridjismo.

- Merhaba, djede!

- Merhaba!

- Mi smo Muslimani iz Vlasenice! – Pobjegli smo preko sume.

Ne vjeruje. Vadimo dokumente i pokazujemo. Zove dedo narod da se vrati.

- Naši su. - Vratite se nazad.

Ugostise nas. Poravnismo u basci. Gladni smo. Pojeli smo hranu koju smo ponijeli sa sobom. Damosmo im nesto pistoljske municije. Predlozise nam da ne idemo dalje sa oruzjem. Zovnose nekoga u Kladanj da dodje po nas. Stize Vojna Policija. Sa njima moj podstanar Rizo. Vristi od sreće kad nas je vidio.

- Ovo su nasi!

Voze nas u Kladanj. Prima nas Nacelnik Opcine. Cestita nam!

- Vi ste heroji! – Da je vise takvih, kao vi.

Dade nam maskirne kape. Na njima usiveni Ljiljani. Castise nas vojnickim grahom.

Idemo u Kladanj. Cuo nas narod za nas. Izasli na ulicu. Hvale nas. Cestitaju nam. Pitaju sta se desava u Vlasenici? Da budem iskren lijepo se osjecamo. Drago nam.

Ispred hotela Bosna, zaustavi me neki covjek. Sa njim vojnici UN- a.

- Cuo sam da ste stigli iz Vlasenice!

- Jesmo! - Ko ste vi i zasto vas to interesuje?

Predstavi se i rece da je prevodilac. Upozna me i sa oficirom UN-a. Oficir mi pokazuje kartu. Uperio prst na Zaklopacu. Zaokruzena je na karti.

- U ovom selu su juce Srbi ubili 108 Muslimana. - Zato nas interesuje ko ste. - Jeste li iz Zaklopaca?

Skamenih se. Ubijeno 108 Muslimana u Zaklopaci.

- Nismo iz Zaklopaca. - Iz Vlasenice smo.

Time je nas razgovor bio završen.

U hotelu je dosta vlasenicana. Razmjenjujemo informacije. Ja im ispricah sta mi je rekao oficir UN-a.

Mnogo je UN vojnika u hotelu. Poredali oruzje na ulazu u salu i sjede. Bacio sam oko na dva snajpera.

- Ukrascu im jedan snajper.

- Ti si lud! – Ne igray se!

- Hocu! - Ko ih jebe. – Sta ce ovdje? – Sto ne idu u Vlasenicu? – Sto ne idu u Zaklopacu?

Na zalost i neki od tih vojnika je bio oprezan. Otkrio je moju nemjeru. Mozda nas je i prevodilac cuo. Uzeli su oruzje u ruke.

Zao mi je, sto moj babo, i drugi, koji su imali zelju, krenuti sa nama, ne podjose. Trebalo je mnogo ljudi da krene. Ko zna sta bi uradili da nas je bilo vise. Mozda ne bi bježali u Kladanj. Mozda bi na

Vlasenicu napali. Znali smo sta se desava u Vlasenici. Imali smo motiv vise, od drugih za napad. Znali smo istinu. Prošli smo cetnicku torturu. Zelje su jedno a stvarnost je drugo.

Moja porodica.

Dolaskom u Kladanj poceo sam se raspitivati za moju porodicu. Niko nista ne zna. Uplasio sam se. Svasta prolazi mojim mislima. Pomislim i na najgore. Moja kona kaze da nije vidjela moju suprugu i djecu u Kladnju. Da su stigli znala bi. Brzo se sazna kada neko dodje iz Vlasenice. Pricala bi dalje o nasem bijegu iz Vlasenice. Nije mi do toga. Njena prica me je jos vise obeshrabrila. Stalno se pitam, da li su prošli? Gdje su? Mozda, u nekom potoku zaklani?

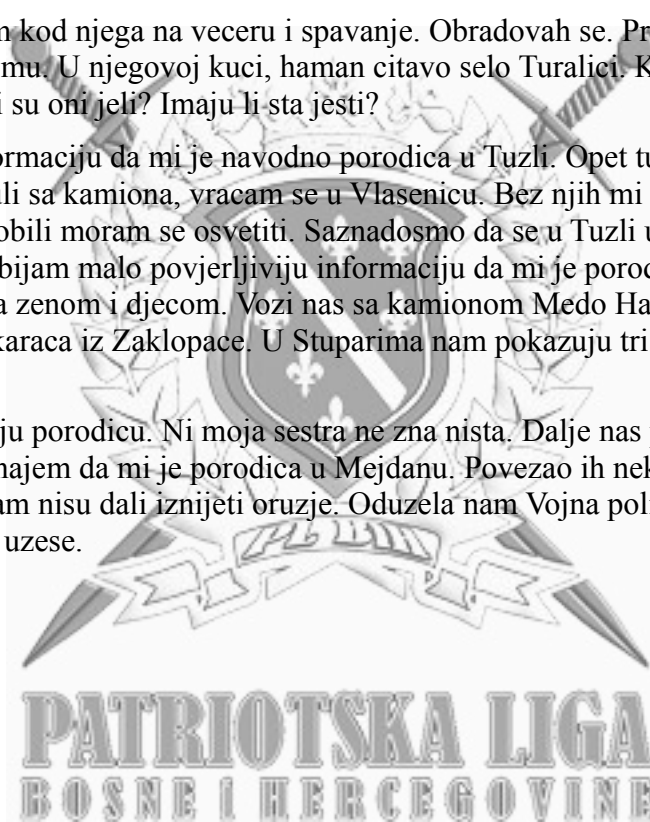
Dva dana smo u Kladnju. Uvece nas salju na liniju sa kladanjskim borcima. Ne jedem nista. Suvise sam ponosan da bih prosio za hranu. Kada bi me neko bar ponudio. Do cega me dusmani dovedose. Kako koji dan prolazi, sve vise imam razloga da mrzim Srbe i da im se osvetim. I hocu. Traze neki da im prodam snajper. Nude mi 1700 DM. Necu da prodam, makar umro od gladi.

Zovnu me Tanki da idem kod njega na veceru i spavanje. Obradovah se. Pripitam. Prijatno me iznenadio. Zahvaljujem mu. U njegovoj kuci, haman citavo selo Turalici. Kako da jedem pored toliko djece i zena. Da li su oni jeli? Imaju li sta jesti?

Sutradan sam dobio informaciju da mi je navodno porodica u Tuzli. Opet tuga i bol. Niko ne zna za sigurno. Ako su ih skinuli sa kamiona, vracam se u Vlasenicu. Bez njih mi nejma zivota. Sta da radim sam? Ako su ih pobili moram se osvetiti. Saznadosmo da se u Tuzli u kasarni formira Vlasenicka jedinica. Dobijam malo povjerljiviju informaciju da mi je porodica u Tuzli u Mejdanu. Idemo za Tuzlu. Idem za zenom i djecom. Vozi nas sa kamionom Medo Hamidović. Jedan od rijetkih prezivjelih muskaraca iz Zaklopace. U Stuparima nam pokazuju tri psta. Nejmamo oruzje. Dodjosmo u Zivinice.

Niko nista ne zna za moju porodicu. Ni moja sestra ne zna nista. Dalje nas prebacuju u Tuzlu sa autobusom. U Tuzli saznajem da mi je porodica u Mejdanu. Povezao ih neki covjek sa traktorom iz Vlasenice. U Kladnju nam nisu dali iznijeti oruzje. Oduzela nam Vojna policija. Ne dado smo ga cetnicima a eto oni nam uzese.

PLBiH.ORG

WWW.PLBIH.ORG